

Del »Prosvete« namenjen gospodinjstvo nadaljevalnemu šolstvu bo urejevala tov. Andreja Grum-Skuljeva.

Tov. blagajničarka Plavšakova pove stanje blagajne. Za njeno vzorno vodstvo se ji izreče zahvala.

Sprejetih je več predlogov, ki se objavijo v »Prosveti«.

Sekcija Jugoslovanske ženske zveze Ljubljana je poslala dopis, v katerem vabi k pri-

stopu. O izvedbi tega bo sklepal novoizvoljeni odbor.

Novi odbor se je konstituiral tako: predsednica Anka Mešiček, podpredsednica Marija Pleško, tajnica Andreja Grum-Skuljeva, blagajničarka Marta Plavšak, odbornice Angela Pečnik, Neža Klun, Mira Jankovič, Pavica Marija, Hlebec, Neudl.

Ožji odbor tvorijo: Pleškova, Grum-Skuljeva, Plavšakova.

Kdo ruši višjo pedagoško šolo?

V svojem članku: »Kolikoli smo na bolj-šem« sem se poleg gnotne strani absolutentov »Višje pedagoške šole« (V. p. š.) dotaknil s povzdignjenim glasom tudi vprašanja V. p. š. Ta moj povzdignjeni glas, kategorično narekovan po razmerah, ki sem jih spoznal na V. p. š. je »več absolutentov V. p. š.« razume- lo kot ironijo, kot sarkazem, kot rušenje — kot udarec z najtežjim kladivom. Onih moj- jih par isker je vžgalo, ogenj je podpiral še tiskarski škrat, ki je iz »šale« napravil »šolo« (to tovariši ni šala). Seve so se za tiskarsko napako oprijeli oni, ki mi odgovarjajo in okrenili stvar tako, da izgleda: Kunst ruši; mi »z vsilo svoje vesti in prepričanja« držimo.

Da ne bom delal krivice niti znanstveni ustanovi niti učiteljski javnosti, ki mora ve- deti, kakšne so učiteljske institucije, pa tudi ne grupi absolutentov, naj v prav kratkih po- tegah razložim, zakaj sem povzdignil svoj glas. Ne delam to zaradi svoje obrambe, niti nimam namena rušiti, nego moram opozoriti na glavne nedostatke V. p. š. Pri tem našteva- nju me bo vodila misel, da bi bilo v veliko korist prosveti, ako bi bilo malo več, četudi ostre kritike in malo manj strahu in pretirane hvale.

O vprašanju, da li nam je Višja pedago- ška šola potrebna ali ne, ni treba izgubljati besed. Potrebna nam je, prepotrebna: peda- gogika. Pred vsem pedagoška. Podčrtavam to radi tega, ker hočem razdvojiti pojma »peda- gogika« in »akademska«. »Akademska« nam- reč v zmislu, ki se danes meče levo in desno kot »dobro dan«. »Akademske« so nam na žalost danes skoraj vse šole — mislim: v vseh šolah se »predava«. Častno izjemo v tem tvo- ri osnovna šola, ki se ima zahvaliti za svoje metode dejstvu, da je učiteljstvo šlo skozi metodičen, pedagoški ožen naših učiteljskih in se hvala bogu ni pokvarilo z »akademičnim« sistematičnim in dociranjem, temveč obrača svojo pažnjo razvoju vseh sposobnosti.

Potrebna nam je torej predvsem peda- gogika šola. Ni dovolj, če se na pedagoški šoli predava pedagogika, nego mora biti vse delo na šoli v skladu s pedagoškimi težnjami.

Dve višji pedagoški šoli imamo. Eno v Beogradu, drugo v Zagrebu. Na šoli v Beo- gradu se vzgajajo »bodoči nadzorniki«, na oni v Zagrebu pa »nastavniki« meščanskih šol. Kaj piše v programu, je za mene vse eno, glavno je, kako se postopa. To, vidite, je že ena od velikih napak V. p. š. Ena vzgaja nad- zornike, druga nastavnike. Obe pa delata pri- bližno enako. Kje je tu pedagoška osnova.

Višja pedagoška šola pa mora biti po- svečena obci pedagogiki in to v največji meri. Absolventom mora po diplomskem izpitu biti dana svoboda, da sami izbirajo, hočejo li na meščansko šolo ali na osnovno (zakaj je baš ta zapostavljena) ali »za nadzornike«.

Na obe šole se sprejemajo odlični kandi- dati po konkurzu Ministrstva prosvete. Na ta način je preprečen vstop na šolo onim našim učiteljem, ki se ne morejo ponašati z odlikami,

pa so v praksi odlični delavci. Ni pedagoško, sodobno pedagoško, prezreti to važno dej- stvo. Ravno Višja pedagoška šola bi morala temu zlu stopiti na glavo s tem, da bi po- iskala drug pravičnejši, sodobnim težnjam odgovarjajoč način izbiranja, pa bi potem na- šla tudi drug način dela.

O podrobnem delu vse šole ne morem govoriti ker je vse delo podeljeno na pet grup. Poznam pa podrobno delo v 5. skupini in smatram za svojo dolžnost, da delo v tej skupini stavim v paralelo z najosnovnejšimi pedagoškimi zahtevami.

Peta grupa je po mnenju slušateljev naj- lažja. »Kaj je tu treba? Pisati, delati v delav- nici — no edino matematika bi se smatrala kot težji predmet in še morda deskriptiva. Teoretsko pedagogiko se itak moramo učiti vsi — praktična pedagogika pa sploh ni pred- met.« Take izjave samih slušateljev jasno ka- rakterizirajo, da so slušatelji mnenja, da je predmet v svoji polni vrednosti takrat, kadar je treba sestiti in se guli. Toraj ostriti spo- min in zopet ostriti spomin.

Za praktično pedagogiko ni bilo skript. Bile so samo beleške in kritike — pa razgo- vori. Upoštevalo se je mnenje vsakogar, tudi onih, ki pri drugih sorodnih predmetih »še niso smeli« imeti svojega mnenja. In? Mar ne bi morala biti ravno pedagogika eden od glavnih, da ne rečem najglavnejši predmet na pedagoški šoli. Ne teoretična, nego prak- tična. Delo v seminarjih, v razredih, z mate- rialom, ki ga bomo vedno imeli pred seboj. Takega dela se človek iz knjige ne more na- učiti. In zakaj je bilo tako? Radi tega, ker je celokupno delo v šoli uperjeno le na čimveč znanja, verbalnega znanja. Onega, o čemer te lahko vprašam, pa ti vzdignem šest prstov, da veš, da je šest točk. Za praktično peda- gogiko je v Zagrebu en sam profesor, stro- kovnjak za jezik, pisec čitank, človek, ki je bil učitelj, ki je v metodi vzrastel, ki ves diši po modernih metodah. Ali ta, en sam profes- sor, ne more voditi metodike vseh predmetov. »Vedite: brez lastovke ni pomladi — a: ena sama lastavica še ne napravi pomladi. Prak- tična pedagogika na Višji pedagoški šoli za- teva toliko strokovnjakov, kolikor je pred- metov in to takih strokovnjakov, kot je oni za jezik. Ako bi se pristopilo k tej reformi, bi odpadlo v seminarjih pisanje po diktatu. To ni samo kritika. Pisali smo ves semester, pi- sali in pisali, po diktatu! Kje je tu pedago- gika?? Kje je tu gospodarstvo? Poglejte v proračun V. p. š. in izračunajte koliko stane ena ura predavanja. Izračunajte, koliko je ur v semestru, po dve na teden. Ali naprejšo šele pride. V tem diktatu smo predelali zgodovins- ki razvoj do tam, kjer bi prav za prav V. p. š. morala pričeti: do svetovne izlozbe v Parizu. In še to — vse, kar sem napisal, sem po štu- diju kupil na Dunaju vezano za Din 50.—. Mnogo obširnejše in ilustrirano.

Ako bi se mogli naučiti vse iz knjig, bi nam bila šola nepotrebna. Če nam diktirate, nam pišete knjigo in ukinjate sijajen naslov

zavoda sami. Poznam mnoge slušatelje, ki na nekatera dolgočasna predavanja sploh niso prihajali, pa so se vendar naučili iz knjig in skript in položili izpite. V ostalem, tako smo delali vsi. Saj smo morali predelati in pola- gati izpite tudi iz snovi, ki se v šoli sploh ni predavala. No in če smo zamogli naučiti se to, bi nas rajše lepo pustili na svojih mestih, nam določili snov in mi bi polagali izpite. Imeli bi časa, da stvar preštudiramo, vršili bi službo in bi država prištedila lepe milijone. Interesantno je to, da se je to dogajalo zopet baš pri čisto pedagoških predmetih. Prepo- trebne dela v razredih smo videli malo. Vsi niso prišli niti na vrsto. O delu v razredih meščanske šole, ki so sestavni del V. p. š. je v seminarjih padlo mnogo težkih besed. Ves študij pedagogike bi moral biti navezan več na delo v razredih in manj na knjige oziroma skripte. Če je že trenutno tako, da so absol- ventni šole v Zagrebu namenjeni meščanskim šolam, jim je treba podati metode dela v me- ščanski šoli.

Risanju in ročnemu delu je treba na šoli posvetiti pažnjo, kot jo ono zasluži in kot jo uživa v ostalih evropskih državah. Baš na osnovi novih metod risanja je v celokupni pedagogiki nastala revolucija o kateri smo na V. p. š. malo, premalo čuli. Risanje samo sem si predstavljal povsem drugače. Tu sem bil najbolj razočaran, saj mi je bilo glavni predmet.

Pričeli smo namreč — z meandrom. V osnovni šoli sem ga risal, risal sem ga v gim- naziji, risal na učiteljsku in prisoval na Višji pedagoški šoli. Takrat sem se zaklel, da ga nikdar več ne bom. Od meandra smo pre- šli na prerasivanje mavrskih motivov, pre- pletov, Kunzfeld, reformatore risanja v Avstri- ji piše v svoji knjigi: »50 Jahre Zeichenunter- richt und Kunsterziehung« tole: »Es wurde (Das Figurale Zeichnen — okoli leta 1850.) neben Kopfzeichnungen von den Schülern entschieden bevorzugt, während die Zeichen- lehrer Wert darauf legten, das auch »Orna- mente« nachgezeichnet wurden — welche zunächst nur wertlose Arabesken vorstellten.« Od tega prerasivanja smo prešli na risanje po naravi: na »gledanje — in risanje«. Tudi te metode so v sodobni pedagogiki že zdav- naj zavrnele in opušče isto tako, kot so za- puščene metode bratov Dupuis, po katerih

smo pričeli risati v Beogradu. Mar pedagoška šola za nove edino pravilne, v vsem svetu priznane metode ne ve? Naš narodni orna- ment nam ni prišel niti v bližino. V bližini V. p. š. stoji etnografski muzej z zbirkami, ki se jim divi ves svet. Nam ni bilo dano, pod strokovnim vodstvom znanstvenikov višje ped. šole dobimo vpogled v te narodne zaklade. Nam ni bilo dano, da pod strokov- nim vodstvom V. p. š. razgledamo zbirke slik in zagrebško arhitekturo — a niso po- zabili »pedagogi«, da nam nadrobijo imen in del izvečenih iz knjig in da nam zapretilo, da moramo i imena i dela znati na pamet.

Ako hoče takemu postopku dati kdo ime pedagoški, naj se podpiše, da bomo vedeli kdo je to.

A kje je pisanje. Ne lepo pisanje. So- dočno pisanje. Ni ga.

Risanje in ročno delo, ta nerazdvojna predmeta, ta jezik, nimata na V. p. š. ni- kakršne organske zveze.

Vse drugače se nam je predavala deskrip- tiva. Metodično dovršen postopek odličnega profesorja nam je vcepil silno ljubezen do predmeta. Menda ga baš radi tega nekateri niso smatrali za predmet. Velika je škoda, da isti profesor ne predava matematike.

Matematiko smo namreč požirali. Zdelo se mi je, da so nam hoteli nastaviti lijake in v nje vlivati vso matematično znanost s tako vehemenco, da so se kanali zamašili. »Non multa sed multum« nam je polagal očeto- vsko na srce pokojni Pirc.

Ako krenem s te poti zopet v bližino na- slova, moram iz navedenega zaključiti: Vsa- ko delo mora dovoliti in prenesti kritiko. Če je kritika ostra, je to samo znak, da so pri- like, o katerih se govori, take, da se dajo popraviti samo z ostro kritiko. Ironija je le tam, kjer se vsiljuje sama, sarkazme pa ustvarjajo ljudje.

Pedagoška šola je potrebna. Nihče nima pravice, da udari po njej. Ne rušijo šole oni, ki so z odprtimi očmi šli skozi njene učilnice, nego oni, ki so naučeni vedno le priknavati, pritrjevati in hvaliti. Hram naj ostane, svet nam je. Svečenstvo v njem pa naj »gre v sebe« in naj se reformira vsaj v toliko, da bo samo verovalo v vero, ki jo mora oznanje- vati in da bo po tej veri tudi živel!

Kunst Vilim.

Splošne vesti

— Zahvala ministrskega predsednika g. Bogoljuba Jevtića za učiteljske pozdrave z zborovanja 9. sreskih društev JUU na Taboru v Ljubljani:

Jugoslovenskom učiteljskom udruženju, sreskom društvu u Litiji.

Po nalogu Gospodina Pretsednika Mini- starskog saveta, čast mi je izjaviti Vam nje- govu zahvalnost na pozdravima koje ste mu uputili sa Masarikove proslave u Ljubljani.

Lični sekretar
Pretsednika Ministarskog saveta
savetnik
S. Kojić.

— Upraviteljstva se ponovno naprošajo, da izposlujejo pri krajevnih šolskih odborih plačilo zaostale naročnine »Popotnika«. Kajti, če bo dolžna naročnina še dalje znašala preko Din 80.000.— in ne bo v najkrajšem času po- ravnan, bo nastala nevarnost, da bo moral »Popotnik« prenehati. — Uprava JUU.

— Novi člani Glavnega prosvetnega sve- ta v Beogradu. Ker je iztekla triletna doba članom Glavnega prosvetnega sveta minist- rstva prosvete, so bili s kraljevim ukazom ime- novani novi člani v stalni odbor in širji od- bor glavnega prosvetnega sveta. Iz dravske banovine so imenovani v stalni odbor g. Jo- sip Mazi, direktor I. drž. realne gimnazije v Ljubljani, in g. Ivan Dimnik, predsednik Ju- goslovenskega učiteljskega udruženja v Beo- gradu, v širji odbor pa poleg teh prof. Fran Grafenauer, predsednik sekcije proforskoga udruženja v Ljubljani, in univerzitetni prof. dr. Jovo Hadži iz Ljubljane. Za predsednika Glavnega prosvetnega sveta je imenovan g. dr. Vladimir Čorović, rektor univerze v Beo- gradu, za podpredsednika g. Jelenko Mihailo- vić, rektor Višje pedagoške šole in direktor Seizmološkega zavoda v Beogradu. Prvo za- sedanje Glavnega prosvetnega sveta, ki je trajalo ves prošli teden in še zaseda, je otvo- ril g. minister prosvete Stevan Čirić, ki je po- dal članom daljši ekspezo o prosvetni poli- tiki.

Radio v službi ljudske vzgoje.

Skrb ministrstva prosvete in ostalih kul- turnih činiteljev za ljudsko vzgojo pronic- a vedno bolj in bolj med najširše plasti naroda in uporablja pri svojem delu najrazličnejša sredstva. Tako je prišel v poštev tudi radio, ki je eden največjih in najboljših posredo- valcev pri ljudski vzgoji. V Č. S. R. se upo- rablja tudi radio v veliki meri za ljudsko- izobraževalne akcije, kar je ponoven dokaz, da je kulturno življenje na visoki stopnji. Koncem leta 1927. je znašalo število radio- sprejemnih postaj v Č. S. R. nad 200.000, da- nes se je število potrojilo. Tehnična ureditev oddajnih postaj se neprestano izpopolnjuje in izboljšuje in smelo smemo pričakovati, da bo število radio- abonentov še naraslo, posebno, ako se bodo gospodarske razmere izboljšale. Tudi programi vseh češkoslovaških radio- od- dajnih postaj se neprestano izboljšujejo in hočejo doseči prvo mesto med vsemi evrop- skimi postajami. Zaradi tega obstojajo pri oddajnih postajah posebni odbori, ki dolo- čajo strokovne programe. Le-ti skušajo nu- diti svojim poslušalcem ne samo strokovnega pouka, marveč delujejo tudi vzgojno. Kulturne in vzgojne korporacije uveljavljajo svoja predavanja potom posredovanja Masaryko- vega ljudsko- izobraževalnega zavoda.

Ljudsko- izobraževalna predavanja odda- jajo vse češkoslovaške radio- oddajne postaje in sicer v Pragi, Brnu, Bratislavi in v Košicah.

Za češkoslovaške radio- oddajne postaje so angažirane naslednje institucije: Narodno gledališče v Pragi in Brnu, slovaško narodno gledališče v Bratislavi in Češka filharmonija, ki ima pogodbo, na podlagi katere mora izva- jati za radio 30 koncertov letno. Poleg tega sodeluje pri praški postaji tudi Češki kvartet. Razen navedenih umetniških ustanov ima vsaka postaja lastni komorni ali simfonični orkester.

Za otroke je urejen otroški koteček, šol- ski radio pa služi pouku in zabavi češkoslova- ške mladine. Smoter češkoslovaške radiofonije je, da bi mogel poslušati vsak češkoslovaški državljani radio oddaje.

(Dalje prihodnjič.)

Sistem javnega izobraževanja na Češkoslovaškem

(Iz češčine prevedel V. K.)

(Nadaljevanje.)

Statističen razvoj prosvetne organizacije in prosvetnega delovanja je naslednji:

Leto	Število otrok, prosv. odborov	Število kraj. prosv. odborov	Število pred- vanj in tečajev	Število poslušalcev	Število zabav- no-poučnih ustanov	Celotno število izvršiteljskih akcij
1923	500	4390	26202	1594243	25745	51947
1924	542	7322	33973	2874585	49588	83561
1925	528	8807	42282	3589722	51250	93532
1926	569	8442	47873	3617143	59998	107871
1927	555	10893	51425	3837539	74740	126165

Razvoj čeških javnih občinskih knjižnic:

Leto	Knjiž- nic	Zvez- kov	Čita- teljev	Izposojil	Prejem- kov Kč	Občinskih prispev- kov Kč
1920	2885	1362303	241801	2511978	2720641	2051038
1921	4909	1879234	319053	4538301	6009496	4523348
1922	neugotovljeno		približno		5600000	
1923	7021	2609373	440321	7102443	8579222	6839352
1924	7694	2876555	468511	8190446	9246671	7565297
1925	8005	3179745	485088	9348395	9913501	8266507
1926	8254	3483790	510930	9383112	10807400	9070156
1927	8527	3682410	500568	10036357	11104695	9411726

Skupaj . . . 53327424

Celotno stanje javnih občinskih knjižnic v Č. S. R. koncem leta 1927. je bilo naslednje:

Narodnost	Knjžnice	Število zvezkov	Čitateljev	Izposojil	Prejemkov Kč
češkoslov.	11274	3943988	619217	10780617	11927836
nemških	3126	1358389	212449	3347387	4029656
madžarskih	631	92508	39392	246932	212659
podkarpatsko- ruskih	265	35406	5272	23794	28951
poljskih	59	14593	3990	41863	76206
Skupaj	15355	5444884	880326	14440593	16275308

Ljudska vzgoja in javno mnenje.

Sodelovanje in obisk pri javnih prosvet- nih ustanovah je prostovoljen, vendar se vedno vzpodbuja in oživlja sodelovanje z naj- različnejšimi novotarijami, tako, da je javnost čim bolj zainteresirana za to delovanje.

Javno mnenje ustvarjajo predvsem časo- pisi. Zaradi tega izdaja centralni odbor stro- kovne ljudsko-izobraževalne časopise, v po- litičnih listih so pa pogostoma obelodanjeni ljudsko-izobraževalni članki.

Odbori prosvetnih društev delujejo za du- hovne interese ljudstva, za njegove življenjs- ke potrebe ter se borijo proti nezdravim po- javom. Vodilne osebnosti prosvetnih udruženj skušajo priti v stike s preprostim ljudstvom ter izmenjavajo vzajemno misli. Posvetujejo se kaj in kako naj bi se izvedle pojedine akci- je, da bi imele v najširših plasteh naroda uspeh.

Propaganda za javno prosvetno udejstvo- vanje se prične že v šoli pri mladini in se stopnjuje, čim bolj dozoreva učenčeva psiha. Pomen javnih občinskih knjižnic poudarja učiteljstvo ter skuša potom šolarske knjižnice in pouka pridobiti učence za čitanje v po- šolski dobi. Mladina odnese iz šole mnogo ve- selja do čitanja in s tem do nadaljnje samo- izobrazbe.

Z letaki in lepaki, z razgovori in agitacijo v časopisih se vzbuja zanimanje za dobre ustanove.

Ministrstvo prosvete, okrajni prosvetni odbori in krajevni prosvetni odbori izdajajo sezname in programe prosvetnih ustanov in prireditve, ki se vrše v državni, v okrajni in na

vasi. Ti se dajejo v razprodajo v knjigotrž- nice, trafike in v druge številno obiskane lo- kale, razbočajo se za naznanila v izložbah, itd. V večjih mestih se uporablja tudi svetlobna reklama za objavo pnosvetnih prireditev. Pri- reja se razne razstave.

Zanimanje za čtivo se širi s časopisnimi referati o knjigah, s predavanji o pisateljih, katerih knjige se nahajajo v knjižnici, s pro- pagandnimi lepaki, z razbočanjem slik in po- dob pisateljev, z razstavljanjem knjig in ro- kopisov, z razširjanjem tiskanih seznamov knjig in knjižničnih prirastkov ter opozorit- vijo na najboljše dela, objavljanjem sezna- mov najpridnejših čitateljev, knjižnimi oce- nami in nagradami za čitatelje, s knjižnimi darili itd.

Zanimanje za predavanja se vzbuja v ča- sopisih, s pravilnim izborom predavanj in nji- hovih naslovov, z dobro odbiro simpatičnih govornikov, s pravilnim izborom lokalov, kjer se predavanja vršijo, z določitvijo najugod- nejšega časa za predavanja in s pravilno in okusno okrasitvijo predavalnic.

Za radio predavanja je mogoče doseči za- nimanje prebivalstva s tem, da se vršijo ljud- sko izobraževalna predavanja za najširše pla- sti naroda. Prebivalstvu se nudi prilika za po- slušanje, ker so nameščeni radio-sprejemni aparati v trgovinah, na razstaviščih, v preda- valnicah itd. Zanimanje se dviga z razstavami sprejemnih postaj, s propagandnimi članki, z izpremembami pri predavanjih, z brošurami, z napeljavami radijskih aparatov v šole, v dru- štvene lokale itd.

Za umetniško vzgojo se vzbuja zani- manje že v šoli s sistematično vzgojo estetskega čuta z razstavami, z organiziranimi izleti na razstave ali v stalna gledališča, na velike kon- certe, dalje s predavanji s skioptičnimi sli- kami, s kratkimi predavanji ter ilustriranimi knjigami.

Za gledališke predstave se vzbuja zani- manje s fotografijami avtorjev, s slikami igralcev, s časopisnimi članki, z uvodnimi go- vori itd.

Reklama se za prosvetna podjetja nepre- stano izpopolnjuje, izboljšuje in hitro napre- duje.

† Prezeli Albina, učiteljica v Gaberju pri Dolnji Lendavi je umrla v Spodnji Hudinji pri Celju 22. t. m. po kratki in težki bolezni. Maturirala je l. 1925 na učiteljsko v Tolminu in nato službovala na Goriškem v Sp. Lokavcu, Drežnici, Čadru, Idriji, Cerknem, Kalu pri Bovcu, Zapotoku in Murovcu, od l. 1933 pa v Gaberju pri Dol. Lendavi. Bila je odlična učiteljica in vzgojiteljica, ki so jo zelo ljubili njeni učenci in spoštovali njihovi starši. Z uspehom je delala tudi izven šole. Vestno delo in prevelika požrtvovalnost sta bili pretežki za njeno šibko telesno konstitucijo, zato je prehitro izgorela v ljubezni do svojega poklica. Z njeno izgubo je nastala vrzel na obmejni šoli. Težko jo bomo pogrešali. Mir njeni blagi duši! Staršem in sorodnikom naše globoko sožalje!

— Društvo upokojenega učiteljstva ima svoj redni letni občni zbor v četrtek, dne 4. aprila popoldne ob 4. uri v prostorih gostilne pri »Novem svetu«, z običajnim dnevnim redom. Za slučaj nezadostnega števila prisotnega članstva bo občni zbor pol ure kasneje istotam pri vsakem številu udeležencev. — Ob tej priliki se vabijo vsi tovariši (ce), ki stopijo v pokop, da pristopijo k društvu, ki ima sličen namen kot Učiteljska samopomoč, izplačati po smrti člana dedičem toliko krat po 6 Din kolikor šteje društvo članov. Prvo leto po upokojitvi znaša pristopnina za posameznika 21 Din za zakonski par pa še nekaj manj. Lansko leto 1934. je bilo 6 smrtnih primerov, a pristopilo je 19 novih in se vrti število članstva okrog 360. Pristopajte takoj po upokojitvi in ne odlašajte!

Osebnostne zadeve

— i Napredovali so učitelji (ce) v VII. skupino: Accetto Valentin iz Stične (Lit.).

V VIII. skupino: Lovrec Ada iz Cirkovcev, Zupančič Josip iz Drazgoš, Ocvirk Angela iz Kalobja, Perčič Angela iz Voklega (Kr. 20/2), Košmerl Franja iz Zagorja (Lit. 20/2), Štrus Franc iz Doline, Škufca Jožef iz St. Jurja pri Grosupljem, Novak Anica iz Blok. Košmerl Vinko iz Zagorja, Rataj Oskar od Sv. Križa pri Rogasli Slatini.

Naša gospodarska organizacija

— Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh boste prejeli položnice za nakazilo dveh smrtnih slučajev 343. in 344. to je: Dubrovič Božo, Kastav in Čuček Lina, Mirna peč. Samski člani nakažejo s poštnino Din 11.—, zakonski pari pa Din 21.—. Uprava vladno prosi, da nakažete predpisane zneske po prejemu položnice. — Podporni sklad je izčrpan. Na prvi seji načelstva se bodo rešile prošnje iz meseca januarja 1935. Prošnje rešuje načelstvo po vrsti, kakor so bile vložene. Zadržana uprava vam ne more dati obveznih izjav ne o rešitvi in ne o znesku, ker reši vsako prošnjo načelstvo na seji. Zato naj prošnjiki ne zahtevajo takih pojasnil od zadržane uprave.

Učiteljska tiskarna

— t Novak; Risanje. V zadnji številki »Učiteljskega tovariša« smo objavili nepravilno ceno za Novak; Risanje 250 Din. Pravilna cena knjigi je 200 Din.

Mladinska matica

— mm V zalogi so še naslednje knjige, ki jih dajemo še vedno s 25 do 50% popustom: Skulj: Sadržarčki, Kresnice I., II., IV., VI. in VII. letnik, Pipan: Kako smo delali radio, Bevk: Lukec in njegov škorec, Skulj: Vrtničarice, Ribičič: Miškolin.

Kmetova: Lovci na mikrobe, Magajna: Brkonja Čeljustnik, Bevk: Tovariša, Kardelj: Potovanje skozi čas, Ribičič: Mihec in Jakec, Ribičič: Miklavževa noč, Lovrenčič: Tiho življenje, Dr. Čermelj: Nikola Tesla.

Poleg tega so v zalogi še vezani celotni letniki Našega roda, in sicer I., IV. in V. letnik. Posamezne številke nekompletnih letnikov »Našega roda« oddajamo pri naročilu nad 20 izvodov po 20 par. Opozorjamo na to posebno revneje šole, kjer učenci nimajo knjig. Pri naročilih naj učiteljstvo navede, koliko istih številk potrebuje.

— mm Konkurente za književne nagrade M. M. prosimo, da nam javijo čimprej svoje naslove.

— mm Mnogi naši naročniki še niso plačali 6. številke »Našega roda«. Opozorjamo cenj. poverjenike, da imajo pravico do knjig le oni naročniki »Našega roda«, ki plačajo vse številke N. R. in dodajo še Din 2.50 za knjige.

Učiteljski pevski zbor JUJ

— pev. Pravkar minuli pevski tečaj kaže po statistični tabeli vzoren red. Upamo, da bo tako tudi v bodoče. Prihodnji pevski tečaj bo po velikonočnih praznikih, datum sporočimo v prihodnji številki našega glasila. Priprave so v teku. Ravnokar smo prejeli z merodajnega mesta obvestilo, da lahko odpotujemo na turnejo v Bolgarijo.

Tovariše (ice), kateri imajo note doma, a se ne mislijo turneje udeležiti, prosimo, da nam jih vrnejo takoj.

Šolski radio

— r XXV. teden. V torek 2. aprila bo izvajal »Sokol I. na Taboru« lutkovno igrvo v treh dejanjih kralj Brkolin; spisal Josip Korban. 1. Jurčkova mlada leta doma v Mišjem dolu. 2. Jurček se seznani v gozdu z Brkolinom, kraljem podzemskih palčkov in kraljico Zlatico. Ta dva mu tožita, da so jima zboleli palčki na hudi bolezn — lenobi. 3. Jurček ozdravi palčke s telovadbo, ki krepi telo in poživlja duha.

V petek 5. aprila bo predaval gosp. prof. Emil Adamič o naši slovenski glasbi.

— r V kmetijskem radiu bo ob 7.30 v nedeljo 31. marca predaval g. inž. Karel Tavčar: O pogozdovanju v letošnji sponladni in dečji dan.

Stanovska organizacija JUJ iz društev: Vabila

— JUJ SRESKO DRUŠTVO CELJE bo zborovalo skupno s sreskim društvom Šmarje v soboto 6. aprila ob 9. uri v telovadnici mestne narodne šole v Celju. Obravnavala se bo vrsta aktualnih stanovskih in šolskih zadev. Prirejen bo učiteljski gospodarski dan s predavanjem tov. Antona Hrena iz Maribora. Knjižnica bo poslovala že ob 8. uri. Ta dan bo še odprta slikarska razstava umetniškega kluba »Brazda« iz Maribora v Celjskem domu. K polnoštevilnemu posetu zborovanja vabi Odbor.

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO V KAMNIKU bo zborovalo dne 8. aprila 1935. v Kamniku s pričetkom ob 10. uri po sledečem redu: 1. Učiteljski gospodarski dan ref. tov. Kocjančič. 2. Poročila. 3. Predlogi. 4. Slučajnosti. — Pridite vsi! Odbor.

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO DOL. LENDAVA bo zborovalo v Turnišču 6. aprila 1935. ob 10. uri predpoldne. Tov. Prešernova

bo referirala o »Domu učiteljice«, tov. Hvala bo pa imel predavanje: Gospodarski dan učiteljstva. Tov. odborniki se naprošajo, da se udeležijo odborove seje, ki bo ob 9. uri.

Predsednik.

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU bo zborovalo v soboto, dne 6. aprila t. l. točno ob 11. uri v narodni šoli v Kočevju po sledečem sporedu: 1. Došli dopisi. 2. Predavanje o gospodarskem dnevu. 3. Seje odbora. 4. Poročila odbora. 5. Druge zadeve in slučajnosti. Odbor.

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO ŠMARJE PRI JELSAH bo zborovalo dne 6. aprila ob pol. devetih skupno s sreskim društvom Celje v telovadnici mestne deške narodne šole v Celju. Poleg običajnih točk je na sporedu predavanje o učiteljskih gospodarskih usta-

novah. Po končanem skupnem zborovanju zborujemo sami, da rešimo nekatere tekoče zadeve. Udeležba naj bo polnoštevilna!

— JUJ — SRESKO DRUŠTVO V BREZICAH bo zborovalo v soboto, dne 9. aprila ob devetih v Sevnici. — 1. Tov. Vranč iz Studencev bo predaval o temi: »Učni načrt z ozirom na čl. 44. zak. o nar. šolah s primeri iz prakse.« — 2. Osnovni bomo odseke na podlagi došlih prijav in razmotrili o aktualnih stanovsko-političnih vprašanjih. — Polnoštevilna udeležba pričakuje odbor.

— JUJ SRESKO DRUŠTVO V SLOVENSKI BISTRICI ima svoje redno zborovanje v soboto dne 6. aprila t. l. ob 10. uri popoldne na osnovni šoli na Pragerskem.

Polnoštevilna udeležba stanovska dolžnost! Odbor.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

Gimnazije in srednje šole.

Gimnazije so šestletne. Učna tvarina se deli na dve stopnji; nižja stopnja je dvoletna, višja pa štiriletna. Prva stopnja, dvoletni tečaj, ima namen omogočiti učenca orientacijo in mu pokazati kakšna je njegova nadarjenost in kakšne so njegove potrebe za njegov bodoči poklic. Višja gimnazija pa ima tri tipe programov: 1. latinščina in grščina, 2. latinščina z modernim jezikom in 3. brez starih jezikov. V nobenem razredu ne sme presegati število tedenskih ur števila 30. Število učencev na razred je isto, kakor na narodni šoli (40). Prav tako so tudi počitnice enake z osnovnim šolstvom ter trajajo od 12. julija do 15. septembra.

Za učence, ki se ne nameravajo še nadalje splošno izobraževati, se po absolviranju nižjega, dvoletnega tečaja odpre enoletni zaključni razred. Za te učence se ustanavljajo dvoletne ali troletne »srednje šole«, ki imajo ali gospodarsko (kmetijsko), ali trgovsko, ali tehniško, ali kako drugo osnovo. Te šole so kakor gimnazije — državne.

Gimnazije so moške, ženske ali mešane. Predlog zakona natančno določa v katerih krajih bodo moške, v katerih ženske, v katerih obojne in v katerih krajih se ustanovijo mešane gimnazije.

Na vsaki gimnaziji mora biti nameščen učitelj — pedagog in učitelj — zdravnik. Njihovo delo je v zakonu natančno označeno. Pri vsaki šoli te stopnje se mora ustanoviti društvo staršev in učiteljev.

Gimnazijski predmeti so v zakonu točno označeni. V zgodovinskem pouku se ne omenja več zgodovina krščanstva. Živ jezik si gojenci sami izvolijo.

(Dalje prih.)

Novosti na knjižnem trgu

— k Lepo priznanje piscu slovenske knjige. — O »Geografiji sodobne Evrope«, ki jo je letos izdala Slov. Sol. Matica in ki jo je spisal prof. dr. V. Bohinec, poroča »Prager Presse« dne 24. februarja takole:

Od temeljitosti izšolanega avtorja, ki se je že ponovno izkazal, se da pričakovati solidno delo, katero ustreza vsem opravičenim zahtevkom do take razumljivo pisane publikacije. Pričujoči zvezek dela odlični vtis. Uvodoma se v knjigi razpravlja o celotni Evropi. Nato sledi Južna Evropa in sicer Balkanski polotok, najprej kraljevina Jugoslavija, ki se kajpa še posebej obširno obdelava — in zaključil se bo ta del šele z drugim zvezkom. Podrobnejše se bo govorilo tudi o drugih slovanskih deželah in sosedah Jugoslavije. In nasprotno bodo jugoslovanska poglavja po slovanskih deželah vzbuja posebno zanimanje. Za dodelanost knjige se nam ni treba nič bati, kajti v Sloveniji se dela zanesljivo.

— k Misel in delo, kulturna in socialna revija. Izšla je 6. številka I. letnika z naslednjo vsebino: Najvišji zakon, G. Brodnik; »Nova« Avstrija in koroški Slovenci, dr. VI. Ravnihar; Razvoj reprezentativnega sistema, dr. S. Dolar; Masaryk svetel vzor človeka in vzgojitelja, dr. M. G. V.; Korporacijska država (II. del). Tem člankom sledi še Obzornik z bogato vsebino, v katerem je tudi notica pod naslovom »Intelektualci v prihodnji skupščini«, v katerem citira stališče »Učiteljskega tovariša«. Naročnina stane za vse leto Din 60. Naročila se pošilja na upravo lista, Gospodarskega lista 4/I.

Poljoprivredna karta kraljevine Jugoslavije

je pravkar izšla v merilu 1:500.000, velikost 160/180 cm. Na tem zemljevidu je označena naša država v njeni administrativni razdelitvi na banovine. Kmetijski značaj posameznih krajev naše države je označen simbolično, to je s pomočjo sličic poljskih, industrijskih, rudarskih in domačih obrti, karakterističnih za določne kraje. Ta način označevanja glavnih panog kmetijske aktivnosti daje zemljevidu širok pregled, ker ga lahko čitajo tudi nepismeni. Na njem so zabeležene najvažnejše proge železniške, vodne in avionske, vse reke, vsa važnejša mesta in trgi, zgodovinske in kulturne znamenitosti, samostani, prosvetne, posebno pa pridobitvene ustanove (industrija). V tehničnem pogledu predstavlja ta zemljevid rezultate, ki pri nas do sedaj še niso bili doseženi. Izdelana je v desetih barvah ter vam nudi najpopolnejši pregled. Nalepljena na platno s palicami velja 350 Din

UCITELJSKA TISKARNA • LJUBLJANA

registrirana zadruga z omejeno zavezo

Franciškaška ulica 6

podružnica: Maribor, palača Banovinske hranilnice

R. MIKLAUC

»PRI ŠKOFU« - LJUBLJANA

LINGARJEVA ULICA - PRED ŠKOFIJO 3

DAME IN GOSPODE!

PRIDITE IN OGLEDITE SI

MOJO ZALOGO

MANIFAKTURNEGA

BLAGA

VELIKA IZBIRA

ZADNJE

NOVOSTI

SOLIDNE CENE!

FR. P. ZAJEC

izpravlja optik

Ljubljana, Stari trg 1

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplopreme, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.